

Dokument nr. 8:40

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Per-Kristian Foss og Børge Brende om fremleggelse av en stortingsmelding om hovedtrekk i en mulig reform av skattesystemet

Til Stortinget

Bakgrunn

I Statsbudsjettet for 2001 varslet Regjeringen at den ville legge frem forslag om en reform av næringsbeskatningen i forbindelse med budsjettet for 2002, og skisserte en skattemodell for næringsbeskatning der det innføres et progressivt element; den såkalte KAF-modellen.

I budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene ble partene enige om at det skal gjennomføres en reform av skattesystemet med virkning fra og med budsjettåret 2002, og det ble angitt enkelte prinsipper for reformen. Forslag til slik reform skal iht. budsjettavtalen legges frem senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2002. Samtidig vedtok forlikspartene å innføre dobbeltbeskatning av utbytte, en ordning som er planlagt avvirket ved ikrafttredelse av det nye skattesystemet.

Behov for endringer

Skattereformen av 1992 var resultat av en langvarig prosess, med offentlig utredning, høring, stortingsmelding og flere proposisjoner og til slutt en omfattende behandling av den endelige proposisjonen i Stortinget. Resultatet ble et bredt politisk forlik om skattereformen, etter en langvarig offentlig debatt om reformen og alternativene som forelå.

I løpet av 1990-tallet er det imidlertid gjennomført flere endringer i skattesystemet som har bidratt til å undergrave skattereformen. Innføring av nytt trinn i toppskatten og ekstra arbeidsgiveravgift på høye inntekter har gitt økt marginalsatt og kraftig forsterket incentivene til skattetilpasning. Videre er det gjort endringer i delingsmodellen i ulike retninger, som blant annet har ført til usikkerhet i rammevilkårene for småbedriftene. Flere endringer i avskrivningssatsene, senest de betydelige endringene som ble foretatt av Arbeiderpartiet og sentrumpartiene i statsbudsjettet for 2001, har ytterligere svekket skattesystemet det var enighet om i 1992, og innføringen av dobbeltbeskatning av utbytte kan ses som

den siste «spikeren i kisten» for skattereformen fra 1992.

Forslagsstillerne er derfor enig i at det er behov for en gjennomgang av skattesystemet, med sikte på å utforme et skattesystem som er bedre egnet til å fremme velferd og verdiskaping i en verden med stadig hardere internasjonal konkurranse.

Forslagsstillerne mener i utgangspunktet det ville vært best å tatt seg noe bedre tid til en slik reform, for å sikre et best mulig skattesystem og med minst mulig behov for senere endringer og justeringer. Forslagsstillerne tar imidlertid til etterretning at Arbeiderpartiet og sentrumpartiene har sikret flertall for at et nytt system skal tre i kraft fra 2002, og mener for øvrig at innføringen av dobbeltbeskatning av utbytte uansett gjør det nødvendig med snarlige omlegginger av det gjeldende skattesystemet.

En bedre prosess

Forslagsstillerne er imidlertid svært kritiske til at en omfattende reform av skattesystemet skal gjennomføres i løpet av noen hektiske høstuker midt under budsjettarbeidet, sannsynligvis uten noen form for forutgående høring. En slik fremgangsmåte har åpenbare demokratiske svakheter, ved at berørte parter får svært liten tid til å sette seg inn i forslag til endringer og hvilke konsekvenser dette vil ha. Muligheten for berørte parter til å utrede konsekvenser av forslaget og legge dette frem for Stortinget vil bli svært begrenset. Videre vil Stortingets mulighet til å utarbeide alternative forslag også bli svært begrenset som følge av den knappe tiden til rådighet.

Det vil også være uheldig at hastverket kan føre til store og små feil, mangler og uforutsette virkninger i skattesystemet, som må rettes opp i senere år. Dette vil i seg selv føre til stor usikkerhet for næringslivet, og vanskeliggjøre langsiktig planlegging av næringsvirksomhet i Norge.

Forslagsstillerne mener derfor det vil være hensiktsmessig om Regjeringen legger frem en stor-

tingsmelding om hovedtrekkene i et nytt skattesystem, som Stortinget kan behandle i vårsesjonen 2001. En slik fremgangsmåte vil gi langt bedre mulighet for en bred debatt om hovedtrekkene i skattesystemet, og muliggjøre at det i budsjettet for 2002 kan legges frem et konkret forslag til nytt skattesystem der det er oppslutning om hovedtrekkene.

Helheten avgjørende

Forslagsstillerne vil ikke nå ta standpunkt til det konkrete innholdet i et nytt skattesystem, selv om det åpenbart er svakheter ved den KAF-modellen som Regjeringen skisserte i statsbudsjettet for 2001. Det er imidlertid viktig å se endringer i næringsbeskatningen i sammenheng med beskatningen av lønnsinntekter, ikke minst av hensyn til delingsmodellens videre skjebne. Det er også viktig å se næringsbeskatningen i sammenheng med formuesskatten.

Forslagsstillerne mener derfor stortingsmeldingen også må omfatte endringer i beskatning av lønnsinntekter og formue, ved siden av beskatning av næringsinntekter. Dette vil i større grad sikre at helheten i skattesystemet kommer til behandling.

Forslag

På bakgrunn av det ovennevnte fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen senest i april 2001 legge frem en stortingsmelding om hovedtrekkene i en reform av beskatningen av lønns- og næringsinntekt samt formue. Stortingsmeldingen og behandlingen av denne skal legge grunnlaget for de konkrete endringer i skattesystemet som skal foreslås i statsbudsjettet for 2002.

9. januar 2001